

Prioritatea III. MEDIU ȘI SCHIMBĂRI CLIMATICE

Cifrul proiectului	Titlul proiectului	Rezultate preconizate pentru anul 2022 (maximum 2500 caractere cu spații)	Perioada de derulare	Conducător de proiect / coordonator echipa USM (nume, prenume, titlu științific)	Volum alocații bugetare pe anul 2023 (mii lei)	Volum cofinanțare USM pe anul 2023 (mii lei)	Organizația coordonatoare	Organizația partener
20.80009.7007.05	Tehnologii fizice avansate cu aplicarea UVS în monitorizare a și modelarea factorilor de mediu	<ul style="list-style-type: none"> - Determinarea regiunilor cu potențial sporit de poluare a atmosferei cu gaze toxice și microparticule solide prin măsurări fizice cu implicarea surselor de radiație. Brevetarea rezultatelor cercetărilor. - Publicarea articolelor în reviste științifice indexate ISI cu factor de impact. Generalizarea rezultatelor studiilor, formularea propunerilor pentru planul de activitate pe viitor. Organizarea Atelierului științifico-practic cu participare internațională „Tehnologii fizice avansate cu aplicarea UVS în monitorizarea și modelarea factorilor de mediu”, organizat în cadrul Conferinței științifice naționale cu participare internațională „Integrare prin cercetare și inovare” de la USM, cu raportarea rezultatelor de finalizare ale proiectului. Prezentarea rezultatelor în raportul final. 	01.01.2020 - 31.12.2023	Conducător de proiect: Veaceslav SPRINCEAN, dr.	649,7	-	Universitatea de Stat din Moldova	-
20.80009.7007.15	Consolidarea achizițiilor publice durabile în Republica Moldova	<ul style="list-style-type: none"> - Formularea de concluzii generale și recomandări privind creșterea ponderii achizițiilor durabile în valoarea achizițiilor publice la nivel central și local. Încheierea parteneriatelor pentru continuarea cercetărilor la tema proiectului la nivel internațional - Recomandarea de instrumente pentru implementarea sistemului de achiziții publice sustenabile la nivelul autorităților 	01.01.2020 - 31.12.2023	Conducător de proiect: Galina ULIAN, dr. hab.	497,0	-	Universitatea de Stat din Moldova	IDIS Viitorul

		publice locale și central, precum și afacerile private.						
20.80009.7007.21	Diminuarea impactului substanțelor chimice, toxice asupra mediului și sănătății prin utilizarea absorbantilor și catalizatorilor obținuți din materie primă autohtonă	–Elaborarea procedeele de eliminare a substanțelor toxice din ape inclusiv din cele uzate și testarea în condiții semi-pilot pe ape din sonde, fântâni și râuri	01.01.2020 - 31.12.2023	Conducător de proiect: Tudor LUPAȘCU, dr. hab.	2145,4	-	Universitatea de Stat din Moldova, Institutul de Chimie)	Universitatea Tehnică a Moldovei
20.80009.7007.23	Identificarea, evaluarea și perfecționarea unor noi procedee de sporire a ratei de creștere a peștilor, de diminuare a impactului maladiilor și de îmbunătățire a valorificării furajelor în cadrul instalațiilor piscicole de tip închis alimentate cu apă circulantă	– Vor fi proiectate și realizate instalații de laborator în scopul realizării cercetărilor experimentale în vederea elucidării și determinării eficacității unor culturi de laborator ale unor specii de hidrobionți în calitate de noi surse de hrană pentru puietul de pește în condițiile instalațiilor de cultură alimentate cu apă circulantă. Vor fi realizate lucrări experimentale în vederea identificării, evaluării și perfecționării procedeele de cultură în condiții de laborator a unor specii de nematode în calitate de noi surse de hrană pentru puietul de pește în cadrul instalațiilor de cultură alimentate cu apă circulantă. – Va fi definitivată baza de date și raportul final privind procedeele de sporire a ratei de creștere a peștilor, de diminuare a impactului maladiilor și de îmbunătățire a valorificării furajelor în cadrul instalațiilor piscicole de tip închis alimentate cu apă circulantă.	01.01.2020 - 31.12.2023	Conducător de proiect dr. Vadim RUSU	412,9	-	Universitatea de Stat din Moldova	-

20.80009.7007.08	Modelarea spațio-temporală a factorilor abiotici de mediu pentru estimarea stabilității ecologice a peisajelor	<p>–Vor fi identificați, revizuiți și actualizați factorii abiotici și biotici de mediu vulnerabili la schimbările climatice și de securitate ecologică.</p> <p>–Modelarea spațială a factorilor abiotici și biotici de mediu vulnerabili la schimbările climatice.</p> <p>–Modelarea spațială a factorilor de securitate ecologică a peisajelor.</p> <p>–Redactarea materialelor cartografice și machetarea atlasului „Factorii abiotici de mediu și securitatea ecologică”.</p>	01.01.2020 - 31.12.2023	Conducător de proiect dr. Iurii BEJAN.	3675,6	-	Universitatea de Stat din Moldova, Institutul de Ecologie și Geografie	
20.80009.7007.11	Evaluarea stabilității ecosistemelor urbane și rurale în scopul asigurării dezvoltării durabile	<p>- Studiul modificărilor componentelor naturale și socio-economice ale ecosistemelor urbane și rurale ale regiunii de studiu</p> <p>- Identificarea și analiza SWOT a problemelor ecologice și socio-economice prioritare din ecosistemele urbane și rurale ale regiunii de studiu.</p> <p>- Identificarea și evaluarea obiectivelor generale și specifice pentru elaborarea Programului de Măsuri și Planului Local de Acțiuni de Mediu în scopul asigurării dezvoltării durabile a ecosistemelor urbane și rurale din regiunea de studiu.</p> <p>- Sistemul de management integrat al deșeurilor și nutrienților (N, P) în ecosistemele urbane și rurale ale regiunii de studiu.</p> <p>- Programul de Măsuri și Planul Local de Acțiuni de Mediu privind asigurarea stabilității dezvoltării durabile a ecosistemelor urbane și rurale din aria Regiunii de Dezvoltare Nord.</p> <p>- Raportul totalizat al rezultatelor cercetărilor științifice în cadrul Proiectului.</p>	01.01.2020 - 31.12.2023	Conducător de proiect dr. hab., conf. cerc. Constantin BULIMAGA	3627,2	-	Universitatea de Stat a Moldovei, Institutul de Ecologie și Geografie	

20.80009.7007.25	Metode și procedee de menținere și conservare a biodiversității în funcție de integritatea gametogenezei și variabilitatea alimentară	<ul style="list-style-type: none"> - Va fi provocat și sincronizat <i>estrus</i>-ul la efectivul femel prin incorporarea substanțelor biologice active. - Vor fi aplicate biotehnologii de însămânțare artificială a efectivului femel cu material seminal conservat. - Va fi acumulată, sintetizată, analizată și prezentată informația științifică privind procedeele și recomandările actuale aplicabile în conservarea biodiversității în funcție de integritatea morfofuncțională a spermatogenezei, celulelor reproductive și variabilitatea alimentară a producătorilor. - Vor fi comasate și prelucrate rezultatele obținute pe parcursul realizării tuturor obiectivelor din cadrul etapelor prezentului proiect (aa 2020-2023) și în baza lor vor fi elaborate procedeele și recomandările de menținere, conservare și optimizare a biodiversității în funcție de integritatea spermatogenezei, caracteristica celulelor reproductive și variabilitatea alimentară a efectivului reproducător. - Va fi realizată procesarea electronică a materialului elaborat pentru procedeele și recomandărilor metodice. - Vor fi editate și disiminate procedeele și recomandările metodice elaborate privind menținerea, conservarea și optimizarea biodiversității în funcție de integritatea gametogenezei și variabilitatea alimentară. 	01.01.2020 - 31.12.2023	Conducător de proiect BALAN Ion	2559,5	-	Universitatea de Stat a Moldovei, Institutul de Fiziologie și Sanocreatologie	
20.80009.7007.06	Determinarea schimbărilor mediului acvatic, evaluarea migrației și impactului poluanților, stabilirea	<ul style="list-style-type: none"> - Estimate procesele funcționării ecosistemelor acvatice - Elaborate recomandări practice și ghid metodologic. - Brevetate unele metode, tehnologii. - Inițiate proiecte noi 	01.01.2020 - 31.12.2023	Conducător de proiect dr, hab, prof. m.c. AȘM Elena ZUBCOV	3577,8	-	Universitatea de Stat a Moldovei, Institutul de Zoologie	-

	legităților funcționării hidrobiocenoz elor și prevenirea consecințelor nefaste asupra ecosistemelor AQUABIO							
20.80009.7007.07	Determinarea parametrilor ce caracterizează rezistența plantelor cu nivel diferit de organizare la acțiunea temperaturilor extreme în scopul diminuării efectelor schimbărilor climatice	<p>- Vor fi elaborate și publicate recomandări privind metodele de determinare accelerată a rezistenței plantelor la temperaturi extreme, precum și de utilizare practică a RNC pentru sporirea rezistenței și productivității plantelor în condiții de stres termic. Pentru valorificarea practică a rezultatelor obținute în cadrul proiectului vor fi organizate diferite activități cu specialiștii și oamenii de afaceri din silvicultură și agricultură. Diseminarea rezultatelor va fi realizată datorită publicațiilor științifice, postării rezultatelor obținute pe paginile Web ale Institutului de Genetică, Fiziologie și Protecție a Plantelor, precum și pe alte căi accesibile.</p> <p>- Va fi realizată analiza integrată a rezultatelor obținute în condiții de laborator și câmp, și promovarea acestora datorită scrierii și publicării Recomandărilor Practice privind utilizarea RNC în agricultură; publicarea metodelor de determinare în mod accelerat a rezistenței relative a diferitor genotipuri de grâu și porumb la acțiunea temperaturilor extreme; promovarea rezultatelor realizării proiectului prin postarea materialelor obținute, a propunerilor de colaborare și implementare a rezultatelor pe pagina Web a IGFP; informarea producătorilor</p>	01.01.2020 - 31.12.2023	Conducător de proiect Alexandru DASCALIUC	2399,4	-	Universitatea de Stat a Moldovei, Institutul de Genetică, Fiziologie și Protecția Plantelor	-

		și factorilor de decizie, precum și pe alte căi accesibile despre rezultatele teoretice și practice obținute.						
20.80009.7007.02	Schimbări evolutive ale faunei terestre economic importante, ale speciilor rare și protejate în condițiile modificărilor antropice și climatice	<p>- Va fi stabilită starea actuală a populațiilor de animale terestre și elucidate modificările survenite pe parcursul ultimilor 200 de ani. Vor fi elucidați factorii limitativi ai speciilor rare și protejate de animale terestre.</p> <p>- Vor fi determinate trendurile dezvoltării populațiilor cu elaborarea pronosticului evoluției unor specii de animale terestre în funcție de impactul antropic și schimbarea climei.</p> <p>- Se vor stabili succesiunile evolutive ale speciilor fosile din Cuaternar.</p> <p>- Participarea la forumuri științifice</p>	01.01.2020 - 31.12.2023	conducător de proiect dr. hab. Galina BUȘMACHIU	3629,2	-	Universitatea de Stat a Moldovei, Institutul de Zoologie	-
20.80009.7007.04	Biotehnologii și procedee genetice de evaluare, conservare și valorificare a agrobiodiversității	<p>- Vor fi:</p> <p>i) create colecții de culturi cerealiere păioase, leguminoase și de tomate cu caractere prestabilite;</p> <p>ii) transmise formele valoroase în banca de gene pentru conservarea germoplasmei formelor de perspectivă;</p> <p>iii) elaborate tehnologii de sporire a rezistenței plantelor unor culturi agricole la patogeni în baza compușilor taninici de origine naturală;</p> <p>iv) elaborate procedee de identificare <i>in vitro</i> a genotipurilor de culturi păioase cu rezistență complexă la patogeni și deficit de apă; de apreciere la nivel de gametofit, selectare <i>in vitro</i> a genotipurilor cu plasticitate la factori de mediu extremali;</p> <p>v) completat genofondul de culturi agricole cu genotipuri reziliente.</p> <p>- În baza marcherilor proteici și enzimatici vor fi:</p> <p>i) selectate liniile de culturi cerealiere păioase, leguminoase și de tomate cu</p>	01.01.2020 - 31.12.2023	Conducător de proiect dr.hab., conf. cercet. Larisa ANDRONIC	3491,5	-	Universitatea de Stat a Moldovei Institutul de Genetică, Fiziologie și Protecția Plantelor	-

		caractere valoroase; ii) evidențiate formele de perspectivă pentru transmitere în banca de gene pentru conservarea germoplasmei genotipurilor de perspectivă; iii) elaborate procedee de <i>screening</i> a genotipurilor cu rezistență complexă la patogeni și factori nefavorabili după indici biochimici.						
20.80009.7007.20	Studiul și gestionarea surselor de poluare pentru elaborarea recomandărilor or de implementare a măsurilor de reducere a impactului negativ asupra mediului și sănătății populației	<ul style="list-style-type: none"> - Vor fi elaborate procedee de raționalizare a stocării și stabilizării deșeurilor provenite de la SEB pentru micșorarea terenurilor și capacităților de stabilizare a reziduurilor solide obținute în procesul de epurare biologică a apelor uzate. - Transformarea procesului de flotare ca proces parazit dintr-o tehnologie de epurare biologică a apelor uzate în una rațional aplicabilă. - Va fi elaborată o procedură de pre-epurare prin flotare la Fabrica de înghețată "Sandriliona" - Vor fi derivate și utilizate expresiile de calcul a capacității de tamponare în sisteme eterogene multicomponente ca o proprietate a unui sistem bifazic de a se opune schimbărilor compoziției chimice la introducerea din exterior a poluanților sau prin diluarea amestecului eterogen. - Va fi dedusă expresia de calcul a capacității de tamponare, care reprezintă un indicator integral a rezistenței sistemelor eterogene, reflectând starea lor cantitativă și calitativă. - Vor fi studiate sistemele tampon naturale. - Va fi instalat echipamentul nou și dezvoltată tehnologia de analiză a izotopilor stabili pentru evaluarea formării resurselor acvatice. 	01.01.2020 - 31.12.2023	Conducător de proiect dr. hab. Igor POVAR	2103,9	-	Universitatea de Stat din Moldova, Institutul de Chimie	-

		<ul style="list-style-type: none"> - Va fi propus modul de implementare a tehnologiei pentru managementul integral al resurselor acvatice. - Va fi testată metodologia în studii de caz pentru evaluarea formării rezervelor apelor subterane în Republica Moldova. 						
20.80009.7007.16	<p>Sinergismul dintre factorii naturali și mijloacele microbiologice, ecologic inofensive, de reglare a densității populațiilor de organisme dăunătoare pentru protecția culturilor agricole în agricultura convențională și ecologică</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Vor fi testate și prezentate pentru omologarea de stat a preparatului bacterian în baza bacteriilor sporifere din specia <i>Bacillus subtilis</i> pentru protecția tomatelor, bacteriilor entomo și acaripatogene pentru protecția culturilor pomicole și cartofului, a bacteriofagilor pentru protecția părului împotriva bacteriozelor, a preparatului Rizopan pentru protecția mărului, preparatului actinobacterial în protecția legumelor în condiții de substrat protejat, a mijloacelor ecologic inofensive în protecția biologică a nucului. - Va fi elaborată documentația tehnologică (regulamentele tehnologice de producere, condițiile tehnice și indicațiile metodice de aplicare) pentru protecția culturilor agricole cu aplicarea preparatelor biologice și determinarea calității mijloacelor biologice în bază de bacterii, ciuperci microscopice, actinomicete, baculovirusuri în perioada de producere, păstrare și aplicate. - Va fi stabilită manifestarea fenomenului de sinergism dintre factorii naturali și mijloacele microbiologice de reglare a densității populațiilor de organisme dăunătoare pentru protecția culturilor agricole și determinat rolul și locul preparatelor biologice în sistemele de protecție integrată în agricultura convențională și ecologică. 	01.01.2020 - 31.12.2023	Conducător de proiect, dr. hab. Leonid VOLOȘCIUC	1597,6	-	Universitatea de Stat din Moldova, Institutul de Genetică, Fiziologie și Protecția Plantelor	-

20.80009.7007.12	Diversitatea artropodelor hematofage, a zoo și fitohelminților, vulnerabilitatea, strategiile de toleranță a factorilor climatici și elaborarea procedurilor inovative de control integrat a speciilor de interes socio-economic.	<ul style="list-style-type: none"> - Evaluarea și estimarea potențialului de reproducere la masculii și femelele de <i>Cobitis</i> din bazinele fl. Nistru, r. Prut și r. Cogâlnic. - Va fi propus modelul parametrizat și validat al acestui fenomen pentru artropodele (cl. Insecte, fam. Ixodidae). - Publicarea hărților de distribuție a speciilor de diptere hematofage cu implicarea factorilor climatici. - Vor fi elaborate recomandări de aplicare ale agenților de control selectați - La AGPI din Republica Moldova vor fi depuse actele necesare pentru a fi înregistrate două cereri de brevete de invenție. - Vor fi evaluate caracterile morfoproductive vulnerabile al albinelor la modificările climatice, de asemenea prognozate eventual impactul asupra culturilor Agricole entomofile. - Vor fi testați și selectați compușii organici coordinați cu activități antiacariene cu perspective de aplicare în fortificarea sănătății polenizatorului <i>Apis mellifera</i>. - Vor fi testate și implementate noi procedee inovative și inofensive de reglare a fitoparazitozelor provocate de cele mai periculoase specii de fitonematode invazive din ordinile Tylenchida, Dorilaimida la culturile fitotehnice și horticole în impact cu factorii de mediu și diverse agroecosisteme. - Vor fi analizate datele medii lunare și anuale ale temperaturii aerului și precipitații atmosferice în corelație cu dinamica valorii medii pe stupină a principalelor caractere morfoproductive ale familiilor de albine. 	01.01.2020 - 31.12.2023	Conducător de proiect, dr. hab. Acad. Ion TODERAȘ	3629,4	-	Universitatea de Stat din Moldova, Institutul de Zoologie	-
------------------	---	---	-------------------------------	---	--------	---	---	---

20.80009.7007.22	Cercetarea și conservarea florei vasculare și macromicobiotei din Republica Moldova	<ul style="list-style-type: none"> - Descrieri morfologice, anatomice, redactate imaginile cu structura generală macroscopică la 108 de specii de macromicete din ordinele: Auriculariales, Cantharellales, Corticiales, Geastrales, Gloeophyllales, Gomphales, Phallales, Polyporales. - Elaborate cheile de identificare până la familie-gen-specie al taxonilor prelucrați pentru lucrarea "Macromicetele Basarabiei". - Vor fi descrise particularitățile biologice de dezvoltare în condiții <i>ex situ</i> (anul IV de cercetare, totalizarea rezultatelor); - Evidențiate etapele programului ontogenetic; - Stabilite cele mai eficiente metode de multiplicare; - Completat protocolul de înmulțire și fișele tehnologice; - Elaborată lista speciilor de plante otrăvitoare din flora spontană și alohtonă - Vor fi investigate și descrise particularitățile biomorfologice, (anul IV de cercetare, totalizarea rezultatelor); - Va fi analizat sub aspect comparativ conținutul și componența volatili la specii de <i>Elsholtzia</i> și <i>Agastache</i>; - Întocmite fișe tehnologice de cultivare primară; - Vor fi studiate și descrise particularitățile biomorfologice în condiții <i>ex situ</i> (anul IV de cercetare, totalizarea rezultatelor); - Va fi analizat sub aspect comparativ conținutul și componența uleiului volatil la taxonii de <i>Mentha</i> L. - Va fi îmbogățit, evaluat și menținut genofondul de plante medicinale; 	01.01.2020 - 31.12.2023	Conducător de proiect dr.GHENDOV Veaceslav	2363,8	-	Universitatea de Stat din Moldova, Grădina Botanică Națională (Institut) "Alexandru Ciubotaru"	-
------------------	---	--	-------------------------------	--	--------	---	--	---

		<ul style="list-style-type: none"> - Va fi testată calitatea surselor de semințe obținute prin intermediul <i>Index Seminum</i> și reproducere locală; efectuat schimbul internațional de germoplasmă; - Vor fi descrise habitatele naturale și populațiile speciilor rare. Preparate 250 de exsicate de plante vasculare și 50 de exsicate de macromicete. - Vor fi determinate exsicatele colectate din genurile <i>Ambrosia, Aster, Bombycilaena, Carduus, Carpesium, Cirsium, Doronicum, Filago, Gnaphalium, Helichrysum, Pulicaria, Symphyotrichum, Tussilago, Crepis Hieracium, Pilosella, Tanacetum, Erigeron, Conyza, Matricaria, Tripleurospermum, Leucanthemum, Leucanthemella, Carthamus, Galatella, Lepidoteca, Pyrethrum, Echinops, Galinsoga, Eupatorium, Iva, Grindelia, Echinops, Solidago; Callitriche; Verbena.</i> - vor fi completate Colecții tematice de plante cu 50 de exsicate. 						
20.80009.7007.01	<p>Evaluarea vegetației spontane din Republica Moldova pentru conservarea și utilizarea durabilă a diversității plantelor și resurselor genetice vegetale în contextul adaptării la schimbările climatice”</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Identificate și descrise noi suprafețe de vegetație forestieră cu valoare conservativă ridicată. Stabilite speciile și comunitățile de plante de interes național și internațional care necesită protecție de stat. Elaborate măsuri de conservare și utilizare durabilă a sectoarelor identificate. - Identificate, descrise și cartate noi resurse genetice forestiere (RGF) a principalelor specii forestiere cu adaptabilitate ridicată. Evaluată diversitatea genetică a RGF identificate cu markeri moleculari. Completată baza de date naționale (Catalogul național al RGF) și baza de date europene (Registrul european EUFGIS) cu noile RGF descrise. Elaborate măsuri de conservare și utilizare durabilă a RGF identificate. 	01.01.2020 - 31.12.2023	Conducător de proiect dr. MIRON Aliona	2341,8	-	Universitatea de Stat din Moldova, Grădina Botanică Națională (Institut) ”Alexandru Ciobotaru”	-

		<ul style="list-style-type: none"> - Evaluate și descrise culturile silvice din entitățile luate în studiu și APL adiacente. Stabilite cele mai adaptate tipuri de culturi silvice și specii forestiere în condițiile zonei de centru a R. Moldova. - Inventariată flora și vegetația pajiștilor. Identificate și descrise tipurile de stațiuni de pajiști. Determinate potențialul productiv, valoarea pastorală, nutritivă și energetică a covorului vegetal. Conservate ex situ cele mai valoroase resurse genetice de graminee și leguminoase perene de pajiști cu potențial de utilizare în procesul de ameliorare a pajiștilor degradate. - Estimat stocul curent de carbon în ecosistemele forestiere pentru toate tipurile de rezervoare de carbon (biomasă arbori; litieră; sol) pentru zona de nord a R.M. Elaborate recomandări de diminuare a emisiilor și de consolidare a capacităților de absorbție a gazelor cu efect de seră, precum și de conservare și utilizare durabilă a pădurilor. - Estimat stocul curent de carbon în ecosistemele de pajiști pentru rezervoarele de carbon (biomasă; sol) pentru zona de nord a R.M. Elaborate recomandări și măsuri de diminuare a emisiilor și de consolidare a capacităților de absorbție a gazelor cu efect de seră, precum și de conservare și utilizare durabilă a pajiștilor. - Completat genofondul Expoziției "Vegetația Moldovei" cu noi specii de plante din flora spontană de importanță națională și internațională. Monitorizate și menținute populațiile speciilor de plante rare prezente în cadrul expoziției. Efectuate lucrări anuale de optimizare a compoziției Expoziției "Vegetația Moldovei. Implementată etapa IV de reconstrucție 						
--	--	--	--	--	--	--	--	--

		ecologică a sectorului cu vegetație degradată din cadrul microexpoziției de luncă.						
20.80009.7007.26	Potențialul Apelor Subterane: Argumentare a teoretică, Estimarea, Folosirea diversificată și schimbări posibile (studiu de caz - Republica Moldova)	- Generalizari categorii de ape subterane. - Caracteristici numerice a potențialului apelor subterane.	01.01.2020 - 31.12.2023	Conducător de proiect dr. hab., MORARU Constantin.	1099,4	-	Universitatea de Stat din Moldova, Institutul de Geologie și Seismologie	-
20.80009.7007.13	Studiul structurii geologice a teritoriului Republicii Moldova pentru valorificarea rațională a substanțelor minerale utile și reducerii riscului seismic	- Va fi efectuată analiza dinamicii substanțelor minerale utile și propuse soluții pentru valorificarea lor rațională; - Va fi perfectată metodologia de microzonare seismică a teritoriilor urbane.	01.01.2020 - 31.12.2023	Conducător de proiect dr. NICOARA Igor	2064,0	-	Universitatea de Stat din Moldova, Institutul de Geologie și Seismologie	-
20.80009.7007.19	Introducerea și elaborarea tehnologiilor de multiplicare și cultivare prin tehnici convenționale și culturi in vitro a	- Vor fi evidențiate specii, varietăți, forme care prezintă interes din punct de vedere economic și pentru cercetare, toți taxonii vor fi studiați în vederea aplicației lor în calitate de plante-donor. Evidențierea caracterelor distinctive stabile și ameliorarea cultivarelor noi din genurile Rubus L., Lycium L. și Chaenomeles Lindl. Va fi stabilită structura anatomică a laminei frunzei în	01.01.2020 - 31.12.2023	Conducător de proiect dr., ROȘCA Ion	2638,8	-	Universitatea de Stat din Moldova, Grădina Botanică Națională (Institut) "Alexandru Ciubotaru"	-

	speciilor de plante lemnoase noi	<p>cultura in vitro, ex vitro și ex situ la speciile propuse pentru a fi înaintate în calitate de soiuri noi.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Va fi realizată inițierea și stabilizarea culturilor in vitro pentru speciile luate în studiu. Va fi determinată balanța hormonală, evidențierea și alcătuirea componenței mediilor de cultură eficiente și testarea lor în vederea capacității regenerative și determinării numărul pasărilor productive pentru fiecare taxon. Se vor stabili condițiile biotice și abiotice pentru toate procesele de dezvoltare a vitroculturilor in vitro și ex vitro, va fi descris Determinarea balanței hormonale în vederea evidențierii mediilor de cultură eficiente și testarea lor privind capacitatea regenerativă și numărul pasărilor productive pentru fiecare taxon. Aclimatizarea plantulele prin respectarea cerințelor agrotehnice și crearea condițiilor optime. Determinarea factorilor care influențează exprimarea eficientă a capacității de multiplicare, înrădăcinare ex vitro și aclimatizare, în special stabilirea influenței raportului - ciclul complet in vivo, in vitro, ex vitro, ex situ la 15 taxoni. - Va fi determinată și precizată componența speciilor și formelor decorative de plante lemnoase pentru diverse tipuri de spații verzi. Va fi completat genofondul de plante lemnoase noi din cadrul GBNI cu 40 de taxoni. - Va fi completat asortimentul de plante pentru diverse tipuri de spații verzi. Crearea colecției de forme decorative miniaturale în Grădina Botanică. - Va fi creată colecția de plante noi valoroase pentru economia națională, 					
--	----------------------------------	--	--	--	--	--	--

		rezistenți la boli și dăunători și la schimbările climatice. Vor fi selectați taxoni de arbuști fructiferi cu calitate nutritive și tera-peutice înalte; expoziții de plante dendroflori-cole cu decorativitate (sporită).						
20.80009.7007.14	Cercetări privind mobilizarea diversității vegetale cu potențial ornamental pentru conservarea ex situ	<p>- Vor fi pregătite materiale textuale pentru ameliorarea Iris-ului. Vor fi realizate cca 100 fotografii color și desene.</p> <p>- Va fi mobilizat genofondul ornamental prin analiza surselor de semințe din cca 50 instituții botanice. Monitorizate speciile, varietățile și soiurile noi de plante obținute prin schimbul internațional de semințe (cca 70 de taxoni), testate în condiții ex situ. Vor fi realizate expediții în teren în scop de cercetare și completare a genofondului. Va fi menținut genofondul de plante ornamentale, care însumează cca 1700 de taxoni intraspecifici. Colecțiile de plante ornamentale vor fi completate cu specii și soiuri noi. Colectată, condiționată germoplasma. Va fi efectuată inventarierea științifică anuală a colecțiilor.</p> <p>- Va fi apreciată reușita adaptabilității taxonilor studiați din genul Sempervivum, Chasman-thium, Lagurus, Allium, Hemerocallis. Generalizarea studiului ce atestă particula-ritățile biologice ale reprezentărilor genurilor Sempervivum, Chasmanthium, Lagurus, Allium, Hemerocallis, Nymphaea, Coix lacrima jobi în condiții ex situ.</p> <p>- Vor fi realizate cca 80 hibridări pentru Paeonia și Hemerocallis. Vor fi obținute 2 brevete pentru soiuri noi de Chrysanthemum și Hemerocallis; Va fi înaintă o cerere pentru brevetarea unui soi</p>	01.01.2020 - 31.12.2023	Conducător de proiect SÎRBU Tatiana.	2305,3	-	Universitatea de Stat din Moldova, Grădina Botanică Națională (Institut) "Alexandru Ciubotaru"	-

		<p>de Hemerocallis la Agenția pentru protejarea proprietății intelectuale (AGEPI); Vor fi promovate rezultatele ameliorării în cadrul expozițiilor naționale și internaționale. Vor fi publicate rezultatele ameliorării.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vor fi analizate cataloage Index Seminum (70-80).Vor fi comandate pachete cu semințe (150) pentru completarea colecțiilor. Vor fi testate și monitorizate speciile de plante obținute prin schimbul internațional de semințe (40-50 taxoni).Colecțiile vor fi completate cu 20-30 taxoni noi.Vor fi efectuate pe parcursul anului observații fenologice asupra colecțiilor. Va fi efectuată inventarierea științifică a genofondului. - Vor fi cercetate particularitățile biologice ale unor taxoni de plante din fam. Cactaceae, Crassulaceae,Araceae, Cycadaceae. Vor fi elaborate protocoalele de multiplicare și procedeele de cultivare . Va fi creată baza de date electronică a colecțiilor de plante subtropicale și tropicale (cca 1400 taxoni).Vor fi publicate 4-5 articole științifice . Va fi elaborat raportul pentru a.2023 și raportul integral pentru aa.2019-2023. - Genofondul de plante de teren protejat va fi menținut în stare vie.Vor fi renovate expozițiile de plante din sere (2-3). Vor fi efectuate cca 200 lecții-excursii, vom participa în cadrul a 7-8 emisiuni la R/TV.Vor fi publicate 2-3 articole de popularizare a științei. - Va fi menținută colecția existentă de germoplasmă și completată anual cu mostre noi, prin Index Seminum și colectări. Va fi testată viabilitatea semințelor. 						
--	--	---	--	--	--	--	--	--

		<ul style="list-style-type: none">- Va fi înregistrate probe de semințe în baza de date electronică, conform algoritmului de înregistrare a eșantioanelor prestabilit.- Va fi pregătit și editat Catalogul Index Seminum (2024-2025) pentru schimbul internațional de semințe.						
--	--	---	--	--	--	--	--	--